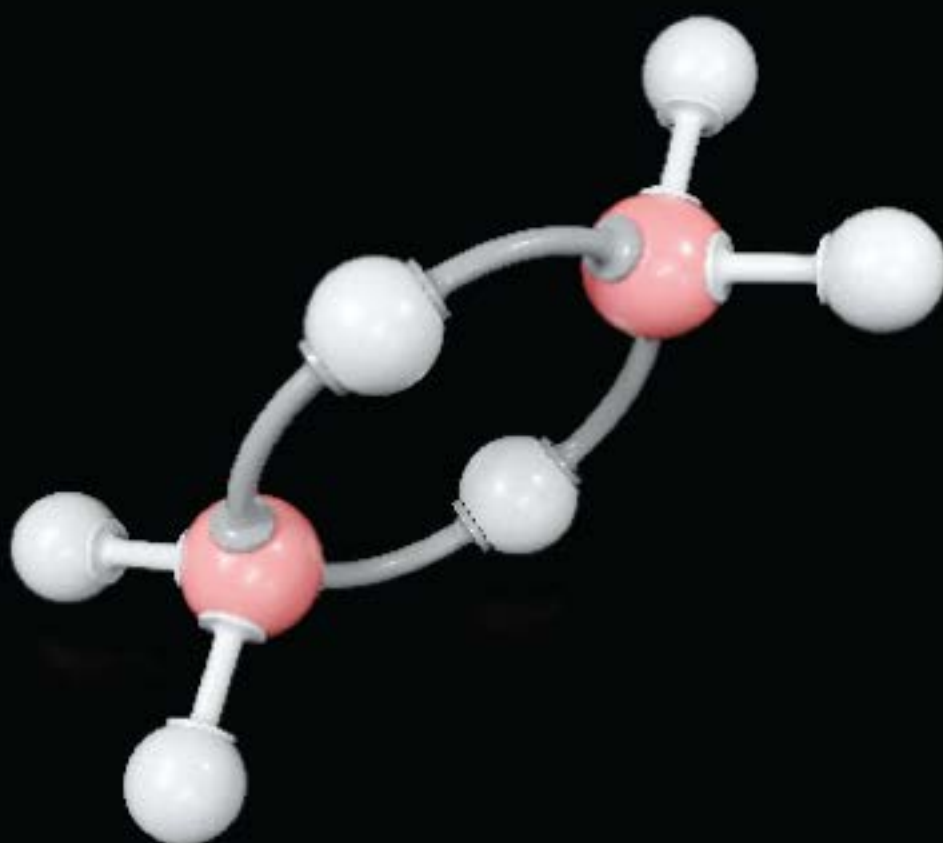

หนังสือแบบฝึกหัดวิชาเคมี สำหรับนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย

My Chemistry Quiz

The Intermediate

E3

Kinetics - Equilibrium - Acid & Base

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โรจน์ฤทธิ์ โจนเทศ
ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

MY CHEMISTRY QUIZ: THE INTERMEDIATE E.3 (เล่ม 3)

ผู้แต่ง : ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไรจน์ฤทธิ ไรจนธเนศ
พิมพ์ครั้งแรก : ฉบับอิเล็กทรอนิกส์ 2566

ข้อมูลทางบรรณานุกรมของหอสมุดแห่งชาติ

ไรจน์ฤทธิ ไรจนธเนศ.

MY CHEMISTRY QUIZ: THE INTERMEDIATE E.3 (เล่ม 3).-- กรุงเทพฯ : ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2566.
194 หน้า.

1. เคมี. I. ชื่อเรื่อง.

540

ISBN 978-616-603-905-4

จัดทำโดย: ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร. ไรจน์ฤทธิ ไรจนธเนศ
ภาควิชาเคมี คณะวิทยาศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย
E-MAIL: rojrit.r@chula.ac.th

คำนำ

หนังสือเล่มนี้เขียนขึ้นจากประสบการณ์การสอนวิชาเคมีของผมที่สั่งสมมายาวนาน โดยผมได้รวบรวมโจทย์ปัญหาที่ผมใช้ในการสอนและการสอบในระดับต่าง ๆ ผ่านการใช้งานจริงมาทั้งในโรงเรียน มหาวิทยาลัย ใช้ในการสอบคัดเลือก และสอบแข่งขันต่าง ๆ ซึ่งส่วนมากมีลักษณะเฉพาะของผมเองอยู่

การสอนของผมส่วนใหญ่เป็นการสอนโดยใช้โจทย์คำถามนำ ทำให้ผู้เรียนได้ประมวลเอาความรู้มาแก้ปัญหาและสร้างความรู้ความเข้าใจขึ้นมาเองได้ทำให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหาได้ลึกซึ้ง และมักเป็นคำถามที่ใช้วัดพื้นฐานความเข้าใจในวิชาเคมีได้เป็นอย่างดีเพื่อแก้ปัญหาความเข้าใจผิดที่มักพบได้บ่อย นอกจากนั้นยังมีคำถามที่ชี้นำไปสู่การต่อยอดความรู้ให้กว้างไกลมากขึ้น ซึ่งทั้งหมดนี้ได้รวบรวมมาไว้ในหนังสือเล่มนี้แล้ว และด้วยเหตุที่โจทย์ทั้งหมดเป็นโจทย์ที่ผมได้สร้างสรรค์ขึ้นมาใช้เอง จึงใช้ชื่อหนังสือเล่มนี้ว่า **My Chemistry Quiz** ซึ่งแน่นอนว่าผู้อ่านจะได้เห็นมุมมองใหม่ ๆ ในวิชาเคมีผ่านโจทย์ปัญหาเหล่านี้ที่มีหลายระดับตั้งแต่ระดับพื้นฐาน ไปถึงระดับประยุกต์

โจทย์ปัญหาต่าง ๆ ในหนังสือเล่มนี้ เป็นโจทย์ที่คัดมาให้ให้นักเรียนในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายที่ต้องการระดับความท้าทาย ต้องการฝึกความคิดวิเคราะห์ด้วยโจทย์ระดับที่ลึกซึ้งยากขึ้นกว่าโจทย์เคมีทั่วไป หรือเพื่อเตรียมตัวเพื่อสอบแข่งขัน สอบคัดเลือก หรือสอบชิงทุนต่าง ๆ รวมถึงเหมาะกับนิสิตและนักศึกษาที่ต้องการเพิ่มความแม่นยำในพื้นฐานความรู้ เพื่อต่อยอดเรียนในระดับปริญญาตรีให้ดีขึ้นด้วย ดังนั้นเนื้อหาของหนังสือเล่มนี้จึงเป็นระดับที่เป็นรอยต่อของมัธยมและปริญญาตรี จึงใช้ชื่อของหนังสือเล่มนี้ว่า **The Intermediate**

ผมได้ใส่วิธีการแก้โจทย์ปัญหาต่าง ๆ ในหนังสือไว้โดยละเอียดเรียบร้อยทุกข้อ อธิบายอย่างชัดเจนพร้อมหลักฐานทางการทดลองและทฤษฎีสนับสนุน โดยทุกข้อจะแก้ด้วยทฤษฎีพื้นฐาน เพราะส่วนมากจะออกแบบมาให้ไม่สามารถแก้ด้วยสูตรลัดต่าง ๆ ได้ ทำให้น่าจะช่วยให้ผู้อ่านมีความรู้ความเข้าใจในวิชาเคมีได้ลึกซึ้งขึ้นผ่านโจทย์ปัญหาต่าง ๆ เหล่านี้

ผมหวังว่าทุกคนจะได้ใช้ความรู้ได้อย่างเต็มที่ และสนุกไปกับการแก้โจทย์ปัญหาของผมที่ได้คัดสรรมาให้ได้ลองทำกัน และทำให้อยากศึกษาเคมีในระดับสูงขึ้นไป

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.โรจน์ฤทธิ์ โรจนธเนศ

22 กรกฎาคม 2564

สารบัญ

บทที่ 4 ปริมาณสารสัมพันธ์ 109

mole และ มวล	110
ปฏิกิริยาเคมี	111
คำตอบที่ถูกต้อง	114
เฉลยโดยละเอียด	115

บทที่ 5 สารละลาย 131

ความเข้มข้น	132
การเตรียมสารละลาย	134
Colligative properties	135
ปฏิกิริยาเคมีในสารละลาย	137
คำตอบที่ถูกต้อง	140
เฉลยโดยละเอียด	141

บทที่ 6 ก๊าซ 165

กฎของก๊าซ	166
การแพร่ของก๊าซ	170
ปฏิกิริยาในสภาวะก๊าซ	172
คำตอบที่ถูกต้อง	176
เฉลยโดยละเอียด	177

ตารางธาตุ

Periodic Table of Elements

1 H 1.01																	2 He 4.00
3 Li 6.94	4 Be 9.01											5 B 10.81	6 C 12.01	7 N 14.01	8 O 16.00	9 F 19.00	10 Ne 20.18
11 Na 22.99	12 Mg 24.31											13 Al 26.98	14 Si 28.09	15 P 30.97	16 S 32.07	17 Cl 35.45	18 Ar 39.95
19 K 39.10	20 Ca 40.08	21 Sc 44.96	22 Ti 47.87	23 V 50.94	24 Cr 52.00	25 Mn 54.94	26 Fe 55.85	27 Co 58.93	28 Ni 58.69	29 Cu 63.55	30 Zn 65.39	31 Ga 69.72	32 Ge 72.61	33 As 74.92	34 Se 78.96	35 Br 79.90	36 Kr 83.81
37 Rb 85.47	38 Sr 87.62	39 Y 88.91	40 Zr 91.22	41 Nb 92.91	42 Mo 95.94	43 Tc (98)	44 Ru 101.07	45 Rh 102.91	46 Pd 106.42	47 Ag 107.87	48 Cd 112.41	49 In 114.82	50 Sn 118.71	51 Sb 121.76	52 Te 127.63	53 I 126.90	54 Xe 131.29
55 Cs 132.91	56 Ba 137.33	71 Lu 174.97	72 Hf 178.49	73 Ta 180.95	74 W 183.84	75 Re 186.21	76 Os 190.23	77 Ir 192.22	78 Pt 195.08	79 Au 196.97	80 Hg 200.59	81 Tl 204.38	82 Pb 207.21	83 Bi 208.98	84 Po (210)	85 At (210)	86 Rn (222)
87 Fr (223)	88 Ra (226)	103 Lr (262)	104 Rf (261)	105 Db (262)	106 Sg (266)	107 Bh (264)	108 Hs (269)	109 Mt (268)	110 Ds (269)	111 Rg (272)	112 Cn (277)	113 Nh (284)	114 Fl (289)	115 Mc (288)	116 Lv (293)	117 Ts (294)	118 Og (294)

57 La 138.91	58 Ce 140.11	59 Pr 140.91	60 Nd 144.24	61 Pm (145)	62 Sm 150.36	63 Eu 151.96	64 Gd 157.25	65 Tb 158.93	66 Dy 162.53	67 Ho 164.93	68 Er 167.26	69 Tm 168.93	70 Yb 173.04
89 Ac (227)	90 Th 232.04	91 Pa 231.04	92 U 238.03	93 Np (237)	94 Pu (244)	95 Am (243)	96 Cm (247)	97 Bk (247)	98 Cf (251)	99 Es (252)	100 Fm (257)	102 Md (258)	102 No (259)

กำหนดให้

Planck–Einstein Relation	$E = hv$	หรือ	$E = \frac{hc}{\lambda}$
Rydberg formula	$\frac{1}{\lambda} = R_H \left[\frac{1}{n_i^2} - \frac{1}{n_f^2} \right]$	หรือ	$E = R_H \left[\frac{1}{n_i^2} - \frac{1}{n_f^2} \right]$
สำหรับธาตุอิเล็กตรอนเดี่ยว (Z = เลขอะตอม)	$\frac{1}{\lambda} = R_H Z^2 \left[\frac{1}{n_i^2} - \frac{1}{n_f^2} \right]$	หรือ	$E = R_H Z^2 \left[\frac{1}{n_i^2} - \frac{1}{n_f^2} \right]$
พลังงานอิเล็กตรอนในชั้น n	$E_n = -R_H \left[\frac{1}{n^2} \right]$	หรือ	$E_n = -R_H Z^2 \left[\frac{1}{n^2} \right]$
รัศมีนิวเคลียส (A = เลขมวล)	$r = r_0 \sqrt[3]{A}$	เมื่อ	$r_0 = 1.2 \times 10^{-15} \text{ m}$
Ideal gas law	$PV = nRT$		
Planck constant (h)	$= 6.62607 \times 10^{-34} \text{ m}^2\text{kg/s}$		
Rydberg constant (R_H)	$= 2.17987 \times 10^{-18} \text{ J}$ $= 1.09737 \times 10^7 \text{ m}^{-1}$		
ความเร็วแสง (c)	$= 2.99792 \times 10^8 \text{ m/s}$		
gas constant	$= 8.31446 \text{ J/mole}\cdot\text{K}$ $= 0.08206 \text{ atm}\cdot\text{L/mole}\cdot\text{K}$		
Avogadro's number (N)	$= 6.02214 \times 10^{23}$		
Atomic mass unit (amu)	$= 1.66054 \times 10^{-24} \text{ g}$		

ขอบเขตของเนื้อหา

1. อัตราการเกิดปฏิกิริยาเคมี (Rate of chemical reactions)
2. ทฤษฎีการชน (Collision theory)
3. สมการกฎอัตรา (Rate law equation)

แบบฝึกหัด

แบบฝึกหัดมี 2 ประเภทได้แก่

1. ปรนัย

ให้เลือกคำตอบที่ถูกต้องจากตัวเลือกที่กำหนดให้ บางข้ออาจมีคำตอบถูกมากกว่า 1 ตัวเลือก

2. อัตนัย

ตอบคำตอบให้ถูกต้องและกระชับได้ใจความ ถ้าเป็นข้อที่ต้องคำนวณให้ค่าหนึ่งถึงเลขนัยสำคัญด้วย

แบบฝึกหัด

1. หากจะออกแบบการทดลองเพื่อติดตามอัตราเร็วการเกิดปฏิกิริยาระหว่างสังกะสีกับสารละลายกรด HCl จะสามารถวัดอัตราเร็วระหว่างการเกิดปฏิกิริยาจากสิ่งใดได้ง่ายที่สุด

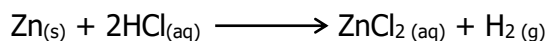
- A. น้ำหนักสังกะสี   B. pH สารละลาย   C. ปริมาณก๊าซ   D. ความเข้มข้น Zn^{2+}

2. เทสารละลาย HCl 5.00 M, 200.0 mL ผสมกับสังกะสี 13.1 กรัม จะเกิดฟองก๊าซ H_2 ต่อเนื่องนาน 5.00 นาที อัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณสารโดยเฉลี่ยแต่ละชนิดมีค่าเท่าใด (ทำการทดลองที่ 300 K, 1.00 atm)

ตอบ HCl = _____ M/min, Zn = _____ g/min, H_2 = _____ mL/min

Zn^{2+} = _____ M/min, และ Cl^- = _____ M/min

3. ที่อุณหภูมิ 27° C คงที่ ละลาย Zn 5.0 g ด้วย HCl 0.20 M, 5.0 mL ได้ดังสมการต่อไปนี้

วัดปริมาณ H_2 ที่เวลาต่าง ๆ ได้ผลดังตารางต่อไปนี้

time (sec)	V_{H_2} (mL)
0.0	0.00
10.0	9.84
20.0	14.76

อัตราการเปลี่ยนแปลงปริมาณ HCl ในสัณวินาทีแรกและสัณวินาทีถัดมาต่างกันกี่เท่า

ตอบ _____

4. ย่อย Znหนัก 1.3 g ด้วย $HCl_{(aq)}$ 0.5 M, 40 mL ที่ STP พบว่าเกิด H_2 ด้วยอัตราเร็วเริ่มต้น 2.24 mL/min ดังนั้นอัตราการลดลงของ HCl เท่ากับกี่ M/min

- A. 2×10^{-4} B. 2×10^{-3} C. 5×10^{-3} D. 5×10^{-2}

5. เทสารละลาย HCl 0.40 M, 0.10 L ผสมกับ CaCO₃ 4.0 กรัม หาก CaCO₃ สลายตัวด้วยอัตราเร็วคงที่ 50.0 mmol/min

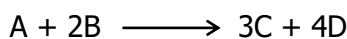
1. ปฏิกริยาสิ้นสุดที่เวลาเท่าไร
2. อัตราการสลายตัวของ HCl เป็นเท่าไร
3. มีสารตั้งต้นเหลืออยู่เท่าไร

ตอบ 1. _____ sec, 2. _____ mM/sec, และ 3. HCl = _____ M, CaCO₃ = _____ g

6. เมื่อเผาผลาญ Mg 0.500 g ใน beaker ที่วางอยู่บนเครื่องชั่ง พบว่ามีอัตราการเพิ่มขึ้นของน้ำหนักเป็น 0.040 g/min อัตราการเกิดปฏิกิริยาเท่ากับเท่าไร

ตอบ _____ mmol/min

7. ปฏิกิริยาหนึ่งมีสมการดังนี้

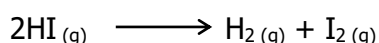

สารละลาย 1.0 L มี A จำนวน 1.0 mole ทำปฏิกิริยากับ B จำนวน 2.0 mole เมื่อเวลาผ่านไป 10 วินาที เกิดสาร C ขึ้น 3 mole

ข้อใดไม่ถูกต้อง

- A. อัตราการสลายตัวของ A ในช่วง 10 วินาทีแรกเท่ากับ 0.1 mole/sec
- B. อัตราการสลายตัวของ B ในช่วง 10 วินาทีแรกเท่ากับ 2.0 mole/sec
- C. อัตราการเกิด C ในช่วง 10 วินาทีแรกเท่ากับ 0.3 mole/sec
- D. อัตราการเกิด C จำนวน 1 mole เท่ากับอัตราการสลายตัวของ B จำนวน 0.67 mole

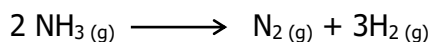
8. HI_(g) สลายตัวในภาชนะปิดที่อุณหภูมิหนึ่งด้วยอัตราเร็วคงที่ เท่ากับ 2.00 mM/min

ถ้าเริ่มจาก HI_(g) 0.500 M ต้องใช้เวลากี่นาที HI จึงมีปริมาณเหลือเพียงครึ่งเดียวของจุดเริ่มต้น ซึ่งเวลาดังกล่าวจะเรียกว่าครึ่งชีวิต (half-life หรือ t_{1/2})

ตอบ _____ นาที

9. การสลายตัวของ NH_3 บนผิวของโลหะ Pt ร้อนจัด มีอัตราเร็วคงที่

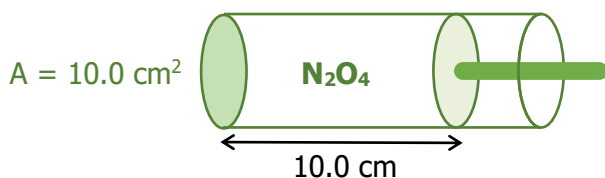
ถ้าเริ่มจาก $\text{NH}_3 (\text{g})$ 0.500 M พบว่าครึ่งชีวิตของ NH_3 เท่ากับ 2.00 นาที

ดังนั้น 1. อัตราการเกิดปฏิกิริยานี้เท่ากับเท่าไร

2. ต้องใช้เวลานานที่ NH_3 และ H_2 จึงมีความเข้มข้นเท่ากันพอดี

ตอบ 1. _____ mM/min, และ 2. _____ min

10. บรรจุ N_2O_4 ไว้ในกระบอกสูบที่ 300 K, 1.00 atm ดังภาพ

หาก N_2O_4 สลายเป็น NO_2 ด้วยอัตรา 10.0 mM/min ก้านสูบจะเลื่อนด้วยอัตราเร็วกี่ cm/min

ตอบ _____ cm/min

11. บรรจุ O_3 0.20 atm ไว้ในถังก๊าซขนาด 5.0 L ที่อุณหภูมิคงที่ เมื่อเวลาผ่านไป 1.0 hr พบว่าความดันเพิ่มขึ้นเป็น 0.26 atm อัตราเร็วของปฏิกิริยานี้เท่ากับกี่ atm/hr

ตอบ _____ atm/hr

12. effective collision ประกอบด้วย 2 ปัจจัยคือ

1. ชนถูกทิศทางบ่อยครั้ง

2. ชนด้วยพลังงานสูง

ละลายสังกะสีแผ่นบางขนาด 1×1 cm ด้วย HCl เข้มข้นสูง 20 mL ใน beaker ขนาด 50 mL

กระบวนการใดต่อไปนี้จะเร่งปฏิกิริยาได้ด้วยปัจจัยข้อที่ 1 ของ effective collision

A. ขุนสารละลายเล็กน้อยขณะทำปฏิกิริยา

B. คนสารละลายตลอดการทดลอง

C. ใช้ HCl ความเข้มข้นสูงขึ้น

D. เติม HCl ลงไปอีก 20 mL

E. ตัดแผ่นสังกะสีออกเป็นชิ้นเล็ก ๆ

F. เปิดฝาภาชนะให้ H_2 ออกไปจากระบบ

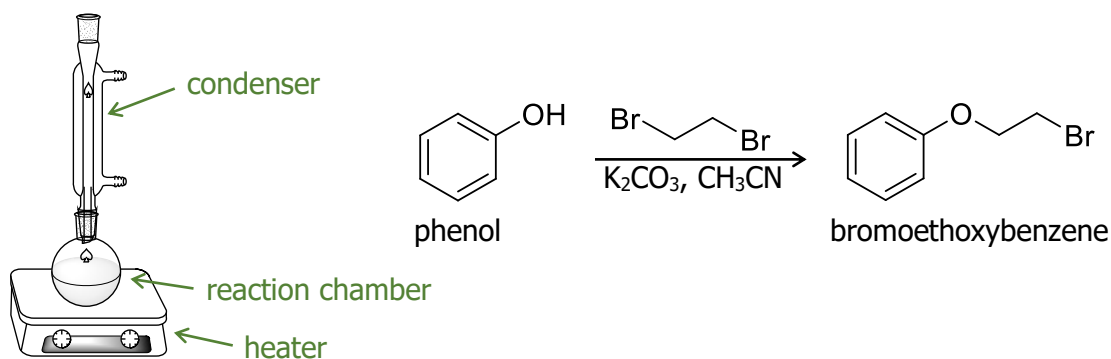
13. effective collision ประกอบด้วย 2 ปัจจัยคือ

1. ชนถูกต้องทางบ่อยครั้ง
2. ชนด้วยพลังงานสูง

การกระทำในข้อใดไม่ได้จัดเป็นการเร่งปฏิกิริยาด้วยปัจจัยในข้อที่ 1

- A. ทอดไก่ในน้ำมันด้วยอุณหภูมิสูงจนหนังไก่เปลี่ยนเป็นสีน้ำตาลและมีกลิ่นหอม
- B. ใช้ enzyme จาก yeast เพื่ออบขนมปังให้นุ่มฟู
- C. ใช้ O_2 แทนอากาศเพื่อเผากับ acetylene ในการเชื่อมโลหะ
- D. ใช้แสง UV-C เพื่อฆ่าเชื้อ SARS-Cov-2 virus

14. 2-bromoethoxybenzene สังเคราะห์จากปฏิกิริยาระหว่าง phenol และ 1,2-dibromoethane ใช้ K_2CO_3 เป็น base และมี acetonitrile (CH_3CN) เป็นตัวทำละลาย โดยผสมสารทั้งหมดไว้ในขวดก้นกลม แล้วต้มให้เดือดโดยมี condenser อยู่ด้านบน (มีลักษณะเหมือนกับเครื่องควบแน่นสำหรับการกลั่น) เรียกกระบวนการนี้ว่า reflux

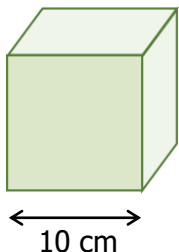

1. ในการทำปฏิกิริยาดังกล่าว ทำไมจึงต้องต้มให้เดือด
2. ทำไมจึงต้องต่อ condenser ไว้ด้านบนขณะให้ความร้อนกับปฏิกิริยา
3. ถ้าต้องการให้ปฏิกิริยานี้เกิดเร็วขึ้นด้วยการเพิ่มพลังงานจะต้องทำอย่างไรโดยใช้อุปกรณ์เดิม

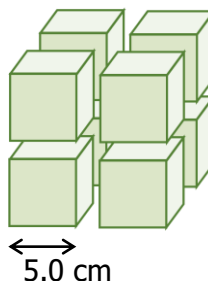
ตอบ 1. _____, 2. _____, 3. _____

15. ก้อนโลหะ M ขนาด $10 \times 10 \times 10$ cm เกิดปฏิกิริยากับ O_2 ที่อุณหภูมิคงที่ได้เป็น oxide เมื่อตัดแบ่งให้มีขนาดเล็กลงดังภาพ เมื่อนำไปทำปฏิกิริยาจะเกิดปฏิกิริยาได้เร็วขึ้น

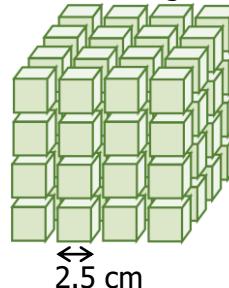
อัตราเร็วในช่วงเริ่มต้น = 0.050 g/hr

0.100 g/hr

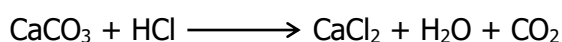
0.200 g/hr

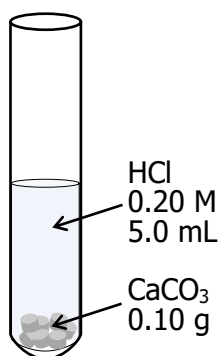
ถ้าตัดก้อนโลหะให้มีขนาด $1 \times 1 \times 1$ cm จะมีอัตราการเกิดปฏิกิริยาเท่าไร

ตอบ _____ g/hr

16. นำเกลือหินปูน $CaCO_3$ 0.10 g ใส่ลงในหลอดทดลองที่มีสารละลาย HCl (aq) 0.10 M, 5.0 mL บรรจุอยู่ ที่อุณหภูมิคงที่ค่าหนึ่ง เกิดปฏิกิริยาดังนี้

การกระทำต่อไปนี้ทำให้อัตราการเกิดปฏิกิริยาเริ่มต้น และปริมาณ CO_2 รวมที่เกิดขึ้นเป็นเช่นไร (เพิ่มขึ้น = +, ลดลง = -, หรือเท่าเดิม = 0)

การทดลอง	อัตราเร็วเริ่มต้น	ปริมาณ H_2 ทั้งหมด
1. เพิ่มความเข้มข้น HCl		
2. เติมสารละลาย HCl		
3. บด $CaCO_3$ ก่อนใส่		
4. ใส่ $CaCO_3$ เพิ่มลงไป		
5. เติมน้ำอีก 5.0 mL		

17. ในสถานะก๊าซ ด้วยสภาวะที่เหมาะสม formic acid สลายตัวได้โดยปฏิกิริยาที่มีขั้นตอนย่อยดังนี้

1. $\text{HCOOH} + \text{H}^+ \longrightarrow \text{HCOOH}_2^+$ (very fast)
2. $\text{HCOOH}_2^+ \longrightarrow \text{HCO}^+ + \text{H}_2\text{O}$ (slow)
3. $\text{HCO}^+ \longrightarrow \text{H}^+ + \text{CO}$ (fast)

สารใดที่เป็น catalyst และสารใดที่เป็น intermediate

ตอบ catalyst = _____, และ intermediate = _____

18. O_3 ในชั้น troposphere สลายตัวได้ด้วยสองปฏิกิริยา คือสลายตัวด้วยตัวเองจาก UV และสลายตัวด้วย Cl ที่เกิดจากการสลายตัวของ chlorofluorocarbons (CFC's) ด้วย UV อีกทีหนึ่ง ปฏิกิริยาทั้งสองมีขั้นตอนย่อยดังต่อไปนี้

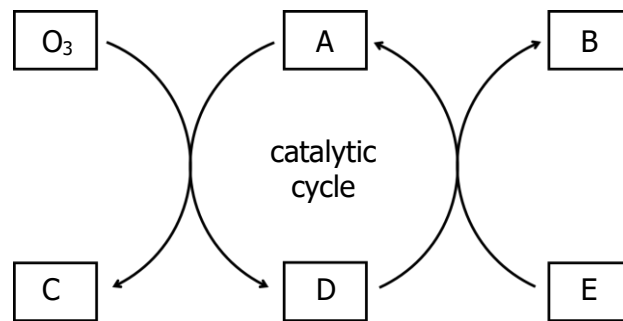
ขั้นตอนย่อยของปฏิกิริยาที่ 1

1. $\text{O}_3 \longrightarrow \text{O}_2 + \text{O}$
2. $\text{O}_2 + \text{O} \longrightarrow \text{O}_3$

ขั้นตอนย่อยของปฏิกิริยาที่ 2

1. $\text{O}_3 + \text{Cl} \longrightarrow \text{ClO} + \text{O}_2$
2. $\text{ClO} + \text{O} \longrightarrow \text{O}_2 + \text{Cl}$

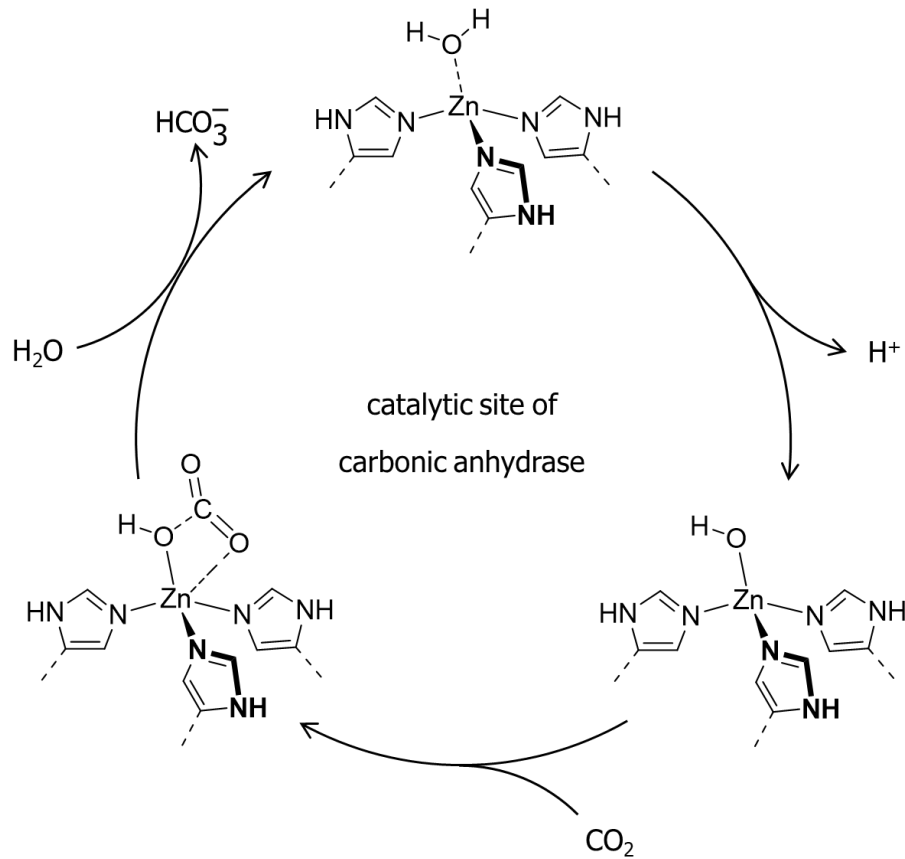
สามารถเขียน catalytic cycle ของปฏิกิริยาที่ 2 ได้ดังนี้

สาร A, B, C, D, และ E คือสารใด

ตอบ A = _____, B = _____, C = _____, D = _____, และ E = _____

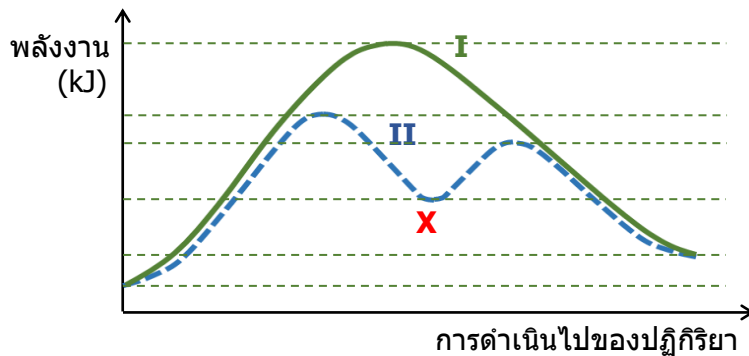
19. การลำเลียง CO_2 ที่ได้จากกระบวนการหายใจระดับเซลล์จะมี carbonic anhydrase เร่งปฏิกิริยา ซึ่ง Zn^{2+} ที่ถูกจับด้วย histidine สามหมู่ภายใน enzyme เป็นส่วนสำคัญของปฏิกิริยานี้ และมี catalytic cycle ดังภาพ

สมการแสดงปฏิกิริยาสุทธิคืออะไร

ตอบ _____

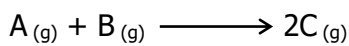
20. กราฟพลังงานกับการดำเนินไปของปฏิกิริยาหนึ่งซึ่งเกิดได้ผ่าน 2 กระบวนการเป็นดังนี้

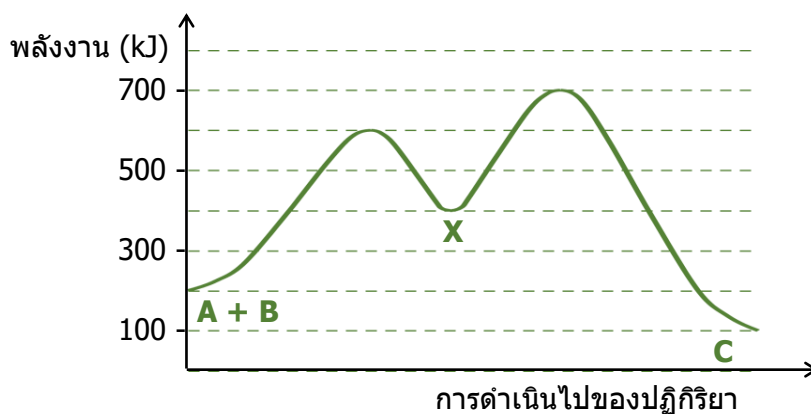
ข้อใดกล่าวถูกต้องบ้าง

- A. กระบวนการที่ I มีพลังงานของปฏิกิริยาเท่ากับกระบวนการที่ II
- B. ถ้าอุณหภูมิเท่ากันทั้งสองกระบวนการจะมีค่าคงที่อัตราการศึกษาเคมีเท่ากัน
- C. พลังงานกระตุ้นในกระบวนการที่ I มีค่าเท่ากันทั้งขาไปและขากลับ
- D. สารที่จุด X ทำให้ปฏิกิริยาในกระบวนการที่ II เกิดได้เร็วกว่ากระบวนการที่ I
- E. เมื่อเพิ่มอุณหภูมิ ทั้งสองกระบวนการจะเกิดได้เร็วขึ้น เพราะต่างก็เป็นปฏิกิริยาดูดพลังงาน

21. ที่อุณหภูมิคงที่ค่าหนึ่ง A ทำปฏิกิริยากับ B ได้ C ดังสมการต่อไปนี้

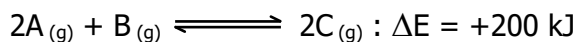
มีกราฟพลังงานกับการดำเนินไปของปฏิกิริยาดังนี้

ระบุค่าพลังงานของปฏิกิริยา (E_{rxn}) และพลังงานกระตุ้นขั้นที่ 2 (E_{a2}) ให้ถูกต้อง

ตอบ $E_{rxn} = \underline{\hspace{2cm}}$ kJ, $E_{a2} = \underline{\hspace{2cm}}$ kJ

22. ปฏิกิริยาในกระบอกสูบที่อุณหภูมิคงที่ปฏิกิริยาหนึ่งมีสมการดังนี้

ในอุตสาหกรรมผลิต C จะมีตัวเร่งปฏิกิริยา Z ช่วยให้สังเคราะห์ C ได้เร็วขึ้นได้

ข้อใดกล่าวผิดเกี่ยวกับปฏิกิริยานี้

- A. เมื่อเพิ่มอุณหภูมิปฏิกิริยาไปข้างหน้าจะมีอัตราเร็วเพิ่มขึ้น
- B. เมื่อเพิ่มอุณหภูมิปฏิกิริยาย้อนกลับจะมีอัตราเร็วลดลง
- C. เมื่อลดกระบอกสูบให้ปริมาตรลดลงปฏิกิริยาไปข้างหน้าจะเร็วขึ้น
- D. เมื่อลดกระบอกสูบให้ปริมาตรลดลงปฏิกิริยาย้อนกลับจะช้าลง
- E. เมื่อใส่ Z ลงไปปฏิกิริยาไปข้างหน้าจะมีอัตราเร็วเพิ่มขึ้น
- F. เมื่อใส่ Z ลงไปปฏิกิริยาย้อนกลับจะมีอัตราเร็วลดลง

23. กระบวนการหนึ่งของการสลายตัวของ nitrous oxide (N_2O) ที่อุณหภูมิสูงแสดงได้ดังนี้

1. $Cl_2 \longrightarrow Cl$
2. $N_2O + Cl \longrightarrow N_2 + ClO$
3. $ClO \longrightarrow Cl_2 + O_2$

เมื่อทดลองหาอัตราการเกิดปฏิกิริยาที่ความเข้มข้นเริ่มต้นต่าง ๆ ได้ผลการทดลองดังนี้

	$[N_2O]_{\text{initial}}$ (mM)	$[Cl_2]_{\text{initial}}$ (mM)	Rate ($\mu\text{M/s}$)
การทดลองที่ 1	100	5	42
การทดลองที่ 2	200	5	83
การทดลองที่ 3	100	10	167
การทดลองที่ 4	100	20	667

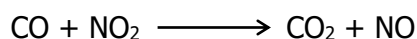
ข้อใดกล่าวถูกต้องเกี่ยวกับอัตราการเกิดปฏิกิริยาบ้าง

- A. ขึ้นกับความเข้มข้นสารตั้งต้นทั้งสองชนิด
- B. ขึ้นกับความเข้มข้นตัวเร่งปฏิกิริยา
- C. ขึ้นกับสารตั้งต้นมากกว่าตัวเร่งปฏิกิริยา
- D. ขึ้นกับตัวเร่งปฏิกิริยามากกว่าสารตั้งต้น
- E. ไม่ขึ้นกับผลิตภัณฑ์ระหว่างปฏิกิริยาเลย
- F. เป็นปฏิกิริยาที่มีเลขชี้กำลังรวมเท่ากับสอง

24. ปฏิกิริยาที่มีอัตราเร็วเท่ากันตลอดการทดลอง จะมี order of reaction เท่ากับเท่าไร

- A. 0
B. 1
C. ทุกปฏิกิริยามีอัตราเร็วลดลงเสมอ
D. ขึ้นกับสัมประสิทธิ์ของสมการเคมี

25. ที่อุณหภูมิ 650 K คงที่ CO ทำปฏิกิริยากับ NO₂ ในสถานะปิดปริมาตรคงที่ได้ดังสมการ

สมการกฏอัตราคือ $\text{rate} = k[\text{NO}_2]^2$ โดยค่า k ที่อุณหภูมิดังกล่าว = $0.220 \text{ M}^{-1}\text{sec}^{-1}$

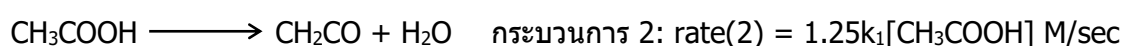
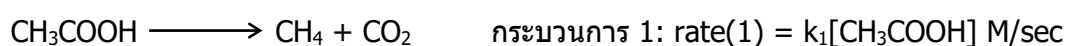
เริ่มการทดลองด้วยความเข้มข้น CO และ NO₂ ดังตารางต่อไปนี้

[CO] _{initial} (M)	[NO ₂] _{initial} (M)	[CO ₂] _{1 min} (M)
1.00	3.00	A
3.00	1.00	B

ระบุความเข้มข้น CO₂ ที่ 1 นาที

ตอบ A = _____ M, และ B = _____ M

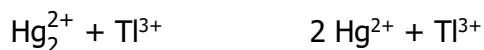
26. acetic acid (CH₃COOH) สลายตัวได้สองกระบวนการ มีค่า k ที่ 1200 K ดังนี้

ถ้าเริ่มต้นจาก CH₃COOH บริสุทธิ์จำนวนหนึ่ง สลายตัวที่อุณหภูมิดังกล่าวทั้งหมดใน 1.00 sec
ดังนั้นอัตราส่วนโดยน้ำหนักของ ketene (CH₂CO) ที่ได้ต่อ acetic acid (CH₃COOH) เริ่มต้นเป็น
เท่าไร

ตอบ $m_{\text{CH}_2\text{CO}} : m_{\text{CH}_3\text{COOH}} = 1 : \underline{\hspace{2cm}}$

27. Hg_2^{2+} เกิด redox กับ Ti^{3+} ได้ดังสมการต่อไปนี้

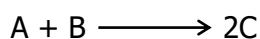
สมการกฎอัตราคือ $\text{rate} = k[\text{Hg}_2^{2+}][\text{Ti}^{3+}][\text{Hg}_2^{2+}]^{-1} \text{ M/sec}$

เริ่มต้นจาก Hg_2^{2+} เข้มข้น 0.100 M แล้ว oxidise ด้วย Ti^{3+} มากเกินพอ (over excess)

อัตราเร็วของปฏิกิริยาที่ quarter-life ($t_{1/4}$) และ half-life ($t_{1/2}$) แตกต่างกันกี่เท่า

ตอบ _____

28. ปฏิกิริยาหนึ่งมีสมการการเกิดปฏิกิริยาดังนี้

หากความเข้มข้นเริ่มต้นของ A และ B เปลี่ยนไป ความเข้มข้นของ C ที่ชั่วโมงที่ 1 เป็นดังตาราง

	$[\text{A}]_{\text{initial}} \text{ (M)}$	$[\text{B}]_{\text{initial}} \text{ (M)}$	$[\text{C}]_{1 \text{ hr}} \text{ (M)}$
การทดลองที่ 1	3.0	2.0	0.60
การทดลองที่ 2	3.0	3.0	0.90
การทดลองที่ 3	2.0	2.0	0.40

ปฏิกิริยานี้มี rate law equation ของการเปลี่ยนแปลงในช่วง 1 hr เป็นอย่างไร

ตอบ $\text{rate} = \text{_____ M/hr}$